

**Informacja z realizacji programu działania Muzeum Żołnierzy Wyklętych
za rok 2025**

1. Opis realizacji celów ogólnych w danym okresie

W roku 2025 Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce nieprzerwanie realizowało swoje cele Statutowe. Głównym obszarem działalności było udostępnianie wystawy stałej, edukacji i popularyzacja wiedzy na temat genezy i funkcjonowania oporu przeciwko sowietyzacji Polski po 1945 r., różnych nurtów podziemia antykomunistycznego oraz podejmowanych przez Żołnierzy Wyklętych akcji zbrojnych. W roku 2025 wystawę stałą zwiedziło 6 215 osób.

W 2025 r. zawarto łącznie 5 umów darowizny oraz 4 umowy depozytowe, w ramach których pozyskano łącznie 125 muzealiów (z czego 54 w formie darowizn, a 71 w formie depozytów). W trakcie roku aneksowano 5 umów depozytowych zawartych w poprzednich latach. Przeprowadzono konserwację 36 obiektów muzealnych z kolekcji MŻW.

W 2025 r. Muzeum zaprezentowało publiczności dziewięć wystaw czasowych (głównie ze środków własnych), przeprowadzono szereg spotkań, wykładów i warsztatów edukacyjnych. Muzeum realizowało również projekt „Muzeum dla sąsiedztwa”, który otrzymał dofinansowanie w ramach PROGRAMU RZĄDOWEGO Kultura dostępna 2025.

Zrealizowano cykl spektakli teatralnych, widowisk słowno-muzycznych oraz koncertów o tematyce patriotycznej i historycznej, których celem było upamiętnienie kluczowych wydarzeń z dziejów Polski, oddanie hołdu bohaterom narodowym oraz popularyzacja dziedzictwa historycznego i kulturowego. Zrealizowało także szereg imprez plenerowych o charakterze patriotycznym, edukacyjnym i rocznicowym, skierowanych do szerokiego grona odbiorców, których celem było upamiętnienie ważnych wydarzeń i postaci z najnowszej historii Polski oraz integracja społeczności lokalnej wokół wspólnych wartości i tradycji narodowych.

Ogólna ilość zrealizowanych wydarzeń:

1. Seanse filmowe ogółem - 85
2. Koncerty, spektakle teatralne - 45
3. Spotkania, odczyty, prelekcje - 45
4. Sesje, seminaria, sympozja konferencje - 12
5. Wydarzenia plenerowe – 5

Muzeum prowadziło działalność badawczą mającą na celu rozszerzenie bazy źródłowej oraz pozyskiwanie nowych materiałów dotyczących dziejów Żołnierzy Wyklętych, a także zwiększenia bazy tekstów prezentowanych na wystawie stałej. Prowadzone były badania nad poszczególnymi wątkami historii podziemia antykomunistycznego na północnym Mazowszu. W tym zakresie współpracowano z Instytutem Pamięi Narodowej. Muzeum kontynuowało

redagowanie i wydawanie „Głosu Niezłomnego” – popularnonaukowego i informacyjnego kwartalnika Muzeum Żołnierzy Wyklętych.

2. Najważniejsze osiągnięcia Instytucji w danym okresie

W 2025 uzyskano pozwolenie na przebudowę i rozbudowę budynku H – parterowego pawilonu administracyjno-magazynowego przylegającego do wewnętrznego parkingu Muzeum. Budynek po przebudowie będzie mieścić archiwum i magazyn zbiorów oraz pomieszczenia biurowe.

W 2025 roku zrealizowano także przeniesienie kas biletowych i księgarni do nowej lokalizacji w kawiarni, wraz z ich pełnym uruchomieniem. Działania te poprawiły obsługę zwiedzających, usprawniły sprzedaż oraz zwiększyły funkcjonalność przestrzeni muzealnej. W pomieszczeniu po kasach biletowych powstała galeria, której przeznaczeniem będzie ekspozycja wystaw czasowych.

3. Główne problemy Instytucji w danym okresie

Rok 2025 był dla Muzeum Żołnierzy Wyklętych rokiem zmian. Zmiana kierownictwa wprowadziła niepokój wśród pracowników, jednak dzięki merytorycznemu podejściu i przejrzystym zasadom współpracy z końcem roku zespół pracował już w o wiele spokojniejszej atmosferze. Było to również spowodowane opracowaniem podstawowych regulaminów i wprowadzeniem procedur porządkujących pracę personelu.

Kolejnym problemem, który okazał się być kluczowym było niewystarczające finansowanie instytucji. Z uwagi na wzrost kosztów spowodowanych niezbędnym zwiększeniem zatrudnienia, wzrostem płacy minimalnej, ale też drastyczną podwyżką cen energii i koniecznymi kosztami remontów i napraw konieczne było zwrócenie się do organizatora o zwiększenie dotacji podmiotowej.

W 2025 w Muzeum przeprowadzono następujące kontrole:

- Archiwum Państwowe w Warszawie Odział w Pułtusku. Kontrola rozpoczęła się 29.04.2025 r. Przedmiotem kontroli było : postępowanie z materiałami archiwalnymi i dokumentacją niearchiwalną w Muzeum Żołnierzy Wyklętych. Kontrolna nie wykazała nieprawidłowości.

-Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Ostrołęce. Kontrola rozpoczęła 14.05.2025r. Przedmiotem kontroli było: przestrzeganie zasad higieny pracy w Muzeum Żołnierzy Wyklętych. Kontrolna nie wykazała nieprawidłowości.

-Zakład Ubezpieczeń Społecznych Wydział Kontroli Płatników Składek w Płocku. Okres objęty kontroli styczeń 2022r. – grudzień 2023r. W wyniku kontroli jednostka złożyła korekty deklaracji i raportów imiennych ZUS (głównie w obszarze urlopów wychowawczych i zasiłków chorobowych). Dokonano potrąceń nadpłat z kwotami do zapłaty.

4. Krótka charakterystyka sytuacji finansowej Instytucji

Sprawozdanie finansowe naszej jednostki podlega badaniu przez zatwierdzonego przez organ prowadzący biegłego rewidenta firmę Concept Finanse Audyt i Doradztwo Rafał Durkacz. Z uwagi na zmianę wykładni i przepisów odnośnie tworzenia rezerw na świadczenia pracownicze audytor przekazał naszej jednostce wytyczne odnośnie wykazania w sprawozdaniu finansowym rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe i urlopowe. Wobec powyższego w sprawozdaniu. Po ujęciu w/w rezerw na świadczenia pracownicze oszacowane przez uprawnionego aktuariusza wynik finansowy za rok 2025 uległ zmianie z zysku netto w kwocie 66.773,16zł na stratę netto w wysokości 74.827,91zł. Strata jest stratą czysto „księgową/bilansową”. Strata nie miała wpływu na rozliczenie dotacji podmiotowej za rok 2025 ani na plan finansowy w części kasowej.

5. Odniesienie się do celów szczegółowych

W 2025 realizowano następujące cele szczegółowe

Określenie celu	Sposób realizacji	osiągnięte w 2025 wskaźniki	Finansowanie celu
Obszar 1. Społeczeństwo			
Rozwijanie relacji z różnorodną publicznością, także o szczególnych potrzebach i grupami osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji społecznej, ekonomicznej lub edukacyjnej	<p>W 2025 roku przeprowadzono badanie publiczności, jego wyniki posłużyły do opracowania strategii promocji i komunikacji.</p> <p>W ramach zacieśniania relacji z grupami osób o specjalnych potrzebach w 2025r. Muzeum realizowało projekt edukacyjny „Muzeum dla sąsiedztwa” skierowany do podopiecznych specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego zlokalizowanego w sąsiedztwie muzeum.</p> <p>W Muzeum zawarło umowę o współpracy z Muzeum Dom Rodziny Pileckich w Ostrowi Mazowieckiej (zakres min. wspólne działania edukacyjne, kulturalne). Muzeum kontynuowało współpracę z krajowymi instytucjami kulturalnymi, naukowymi i edukacyjnymi: Instytutem Pamięci Narodowej, Urzędem ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, Stowarzyszeniem Łagierników Żołnierzy Armii Krajowej, Muzeum II Wojny Światowej, Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”, licznymi szkołami z naszego regionu i całej Polski, a także ze Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej, Związkiem Harcerstwa Polskiego, Lasami Państwowymi, Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej oraz licznymi organizacjami i stowarzyszeniami historycznymi, rekonstruktorskimi. Muzeum nawiązało ścisłą</p>	100%	<p>Dotacja podmiotowa</p> <p>Dotacja ze środków programu Kultura Dostępna</p>

	współpracę z lokalnymi samorządami w zakresie współorganizacji wydarzeń i promocji muzeum. W 2025 roku Muzeum wstąpiło do Mazowieckiej Organizacji Turystycznej oraz ICOM Polska.		
Obszar 2. Edukacja			
Budowanie wysokiej jakości, szeroko dostępnej oferty programowej	W 2025 roku zrealizowano: 56 lekcji muzealnych, 56 warsztatów, 48 innych wydarzeń.	100%	Dotacja podmiotowa,
Obszar 3. Zarządzanie instytucją			
Zespołowe opracowanie strategii, zawierającej jasne i osiągalne kierunki rozwoju MŻW	<p>W 2025 roku pracownicy uczestniczyli w szkoleniach z zakresu: Dostępność i savoir-vivre wobec osób z niepełnosprawnościami", System muzealny MONA, on-line, Szkolenie z ochrony przeciwpożarowej, SAP-EZD.</p> <p>Duży nacisk położono również na bezpieczeństwo i przygotowanie pracowników do sytuacji kryzysowych. Zorganizowano szkolenia z zakresu obronności we współpracy z Policją i Wojskiem, obejmujące m.in. procedury reagowania na zagrożenia, ewakuację oraz współdziałanie ze służbami</p> <p>Ponadto w roku 2025 przystąpiono do opracowania strategii promocji i komunikacji Muzeum.</p> <p>Działania dotyczące opracowania strategii Muzeum zaplanowane zostały na 2026 rok.</p>	100%	Dotacja podmiotowa
Obszar 4. Wystawy			
Program wystaw opracowany zespołem MŻW i zaopiniowany przez Kolegium Radę Muzeum.	<p>W 2025 r. Muzeum zaprezentowało publiczności dziewięć wystaw czasowych (głównie ze środków własnych) :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Krzyż nieść dzielnie Łukasz Ciepliński”, 2. „Powstańcy- Zesłańcy” 3. „ Wierni iść będziemy. 5 Wileńska Brygada AK. Białostoczczyzna 1945 r” 4. „W domu, w lesie, w celi... Polskie Wigilie 1939–1956” 	100%	Dotacja podmiotowa, dotacja celowa

	<p>5. Czy nie dodajemy wystawy „Cichociemni”</p> <p>6. „Deportacje obywateli polskich do ZSRR w latach 1939-1945”</p> <p>7. „Symbol”</p> <p>8. „Wspomnienia sąsiedzkie”</p> <p>9. „Polskie Państwo Podziemne”</p>		
Obszar 5. Zarządzanie zbiorami			
Liczba spisów z natury, Skontra	<p>W dniach 1-5 grudnia 2025 r. odbyto kontrolę stanu zbiorów muzealnych i zbiorów bibliotecznych w drodze skontrum. Skontrum zostało przeprowadzone według Regulaminu prowadzenia kontroli zbiorów w Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce, który stanowi Załącznik nr 3 do Zarządzenia nr Z 11/2020 Dyrektora Muzeum Żołnierzy Wyklętych z 18 czerwca 2020 r. W ramach skontrum zostały porównane zapisy z ksiąg inwentarzowych, kart ewidencyjnych oraz ilościowego/wartościowego zestawienia zbiorów (stan w dniu 28 listopada 2025 r.) ze stanem faktycznym. W trakcie skontrum nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentami stanowiącymi podstawę kontroli i stanem faktycznym zbiorów.</p>	100 %	Dotacja podmiotowa
Obszar 6. Badania Naukowe i publikacje			
Realizacja projektów badawczych powiązanych z opracowanym programem MŻW, publikacja towarzyszących im katalogów, publikacje własne	<p>W 2025 r. ukazały się: 2 numery „Głosu Niezłomnego”.</p> <p>Jednostka w okresie sprawozdawczym czyniła działania przygotowujące do wydania drugiego tomu „Zeszytów Naukowych Muzeum Żołnierzy Wyklętych”.</p>	100 %	Dotacja podmiotowa

6. Wnioski

Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce jest wyjątkowym miejscem, które wpisuje się w działania państwa polskiego pielęgnującego pamięć o swoich bohaterach, promieniujące swoim przesłaniem z należytą powagą, ale też wykorzystujące nowoczesne, atrakcyjne formy przekazu. Realizacja zaplanowanych na poszczególne lata działań w sposób systematyczny, przemyślany, przejrzysty i zgodny z przepisami prawa sprzyja nie tylko rozwojowi instytucji ale również budowaniu społeczności

uczestniczącej w kulturze i świadomej swoich praw i obowiązków wobec niej. Założony na rok 2025 plan został zrealizowany w pełnym zakresie z nad wykonaniem wskaźników pomimo występujących problemów. Wskazuje to na umiejętności zarządcze całej kadry kierowniczej muzeum oraz gotowość instytucjonalną do dalszego rozwoju i zmian.

Realizacja procesu inwestycyjnego polegającego na otrzymaniu pozwolenia na budowę budynku H z przeznaczeniem na cele administracyjno-magazynowe stawia przed personelem Muzeum zupełnie nowe wyzwania na kolejne lata jakimi będą procesy inwestycyjne.

Z uwagi na profesjonalizację usług świadczonych przez Muzeum, zarówno tych związanych z udostępnianiem zbiorów jak i usług edukacyjnych i popularyzujących w kolejnych latach należy zwrócić szczególną uwagę na podnoszenie kwalifikacji personelu (szkolenia) jak i zwiększenie zatrudnienia (szczególnie poprzez rozbudowę działu naukowego oraz działu zbiorów).

Niepotrzebne skreślić. Informacja wieloletnia składana jest na miesiąc przed końcem kadencji.

DYREKTOR
Mariusz Kowalski